Gemeente Nijmegen
T.a.v. Dhr. M. Muntjewerff
m.muntjewerff@nijmegen.nl

ons kenmerk: OS140177
uw kenmerk: -
datum: 18 oktober 2021
onderwerp: Reactie GGD concept bestemmingsplannen Dorpensingel

afdeling: AGZ/Gezondheid & Milieu
contactpersoon: Anoek Besselink
telefoonnummer: (088) 144 7144
e-mail: abesselink@ggdgelderlandzuid.nl

Geachte heer Muntjewerff, beste Marc,

Op 10 september jl. ontvingen wij in het kader van het vooroverleg het 'Concept bestemmingsplan Lanschapszone-12' en 'Concept bestemmingsplan Dorpensingel Lingewaard' voorgelegd. Omdat het totale plangebied GGD-regio overschrijdend is, ontvangt u hierbij een gezamenlijke reactie van de GGD'en Gelderland-Midden en Gelderland-Zuid (teams Gezondheid en Milieu).

Met vriendelijke groet,

Anoek Besselink
GGD Gelderland-Zuid

Concept bestemmingsplannen Dorpensingel Nijmegen en Lingewaard

Reactie GGD Gelderland-Midden en GGD Gelderland-Zuid, 18 oktober 2021

Bevorderen en beschermen van gezondheid

Allereerst maken we graag de complimenten over de bestemmingsplannen. Er zijn kansen benut om de nieuwe en aangepaste routes veilig in te richten voor fietsers en wandelaars, en goed te ontsluiten voor recreanten in omliggende gebieden en park Lingezege. Door deze ontwikkelingen worden mensen gestimuleerd om meer te bewegen. Daarmee zal op volksgezondheidsniveau veel gezondheidswinst behaald worden.

De GGD is dus enthousiast over de voorgestelde uitgangspunten en ambities ten aanzien van het *bevorderen* van de gezondheid van de lokale bevolking. Vanuit het perspectief van de bescherming van gezondheid tegen negatieve milieufactoren hebben we echter nog enkele aanbevelingen.

Luchtverontreiniging

Het inademen van vervuilde lucht kan longklachten veroorzaken. Langdurige blootstelling kan ook leiden tot hart- en vaatziekten en kanker, en vroegtijdig overlijden. Het RIVM berekende in 2018 dat luchtverontreiniging behoort tot een van de belangrijkste risicofactoren voor de gezondheid, namelijk 3,5% van de totale ziektelast van Nederlanders. Volgens de recente inzichten van de WHO is de ziektelast eigenlijk nóg groter dan 3,5%, omdat deze effecten ook optreden bij zeer lage blootstellingen. In navolging van de WHO pleit de GGD ervoor om elke mogelijke maatregel te nemen die leidt tot een reductie van luchtverontreiniging, zelfs op plekken met relatief schone lucht.

Door de inrichting van de Dorpensingel zal de verkeersdruk in het plangebied toenemen. Dat betekent dat zonder extra maatregelen meer blootstelling zal plaatsvinden aan luchtverontreiniging.
De meest effectieve ruimtelijke maatregel voor het reduceren van blootstelling aan luchtverontreiniging is om bij nieuwe ontwikkelingen zo veel mogelijk afstand te realiseren tussen autowegen en gevoelige bestemmingen1. En om hoogbouw in de eerste lijnbebouwing vanaf de weg te voorkomen. Daarmee wordt namelijk voorkomen dat er veel mensen op korte afstand van de weg wonen.

Geluid

Naast luchtverontreiniging draagt ook omgevingslawaai bij aan de hoge ziektelast en vroegtijdige sterfte van Nederlanders. Geluid is een milieufactor met een zeer grote ziektelast van Nederlanders, waarvan wordt verwacht dat deze de komende jaren toe zal nemen (VTV 2018). Blootstelling aan geluid leidt tot hinder, verstoring van de slaap, verstoring van de dagelijkse activiteiten en stressreacties. Langdurige blootstelling aan te veel geluid kan aanleiding geven tot chronische effecten zoals verhoogde bloeddruk. Het nemen van maatregelen om de geluidsbelasting van gevoelige bestemmingen (waaronder woningen) te verlagen, leidt tot grote gezondheidswinst.

Voor gezondheid is een waarde van 50 dB Lden en 40 dB Lnight of lager op de gevel van een gebouw gewenst. Onder deze waarden is een goede akoestische kwaliteit van de leefomgeving bereikt. Hieronder worden behalve een beperkt percentage hinder en slaapverstoring geen andere gezondheidseffecten verwacht.

[1] De GGD beschouwt woningen ook als gevoelige bestemming omdat mensen (vaak juist gevoelige groepen) de meeste tijd thuis doorbrengen.

Het is niet juist om te spreken van een ‘goed woon- en leefklimaat’ wanneer de geluidsbelasting binnen de waarden van de Wet geluidhinder past. In dat geval is er weliswaar geen wettelijke verplichting om de toename van de geluidsbelasting te verminderen maar kan de geluidbelasting heel hoog zijn (zoals bij de woning Zandsestraat 5): volgens artikel 100a lid 2 mag de geluidsbelasting na ‘reconstructie’ zelfs oplopen tot 68 dB.
Waar formeel geen extra maatregelen genomen hoeven te worden adviseert de GGD te onderzoeken of met het inpassingsplan toch met maatregelen de hoge geluidbelasting bij een aantal woningen kan worden teruggebracht.

Voorzie de bestemmingsplannen bovendien van de verplichting dat alle woningen met een geluidsbelasting boven de 50 dB een geluidluwe zijde moeten hebben. En dat slaapkamers, de tuin en/of het balkon aan deze geluidluwe zijde moeten liggen.